

NORSK HISTORISK KJELDESKRIFT-INSTITUTT

Avhendingssaker 1667-1836

ved

Mons Sandnes Nygard

Den rettshistoriske kommisjon

Oslo 1976

I kommisjon hos Forlagsentralen

INNHALDSLISLE

	Side
Føreord	5
Innleiing	7
Avkortingar	11
Domstillelle — tekstutval med merknader	12
OHR-dom 30. januar 1667: Johan Gaarman m.fl. mot Jeppe Hinlopen. Avhending og tidlegare pantsetjing, av byggjegrund i Trondheim	12
OHR-dom 7. februar 1670: Oluf og Knut Ormsøner Ose og medarvingar mot Tollef Steinsen Helle og Torgi Salomonsen Viken m.fl. Makeskifte og panteklausul i eldre kjøpebrev; Eldhus og Helle (Agdesida)	13
OHR-dom 9. februar 1671: Ole Mydlands arvingar mot Roel Anonsen m.fl. Gammalt kjøpebrev med etterfylgjande forlik; om semje var bindande gjord; Nedre Åmot (i Sokndal)	15
HR-dom 25. august 1686: David Jacobsen mot enkja e. Nicolai Paulsen. Ubetalt restkjøpesum og seinare pantsetjing m.m. frå kjøparen; Leren og Draksten sager og Draksten gard (i Klæbu)	18
HR-dom 28. august 1686: Hans Hansen og Hans Otto Johansen mot Iver Hirtzholm. Uklår avståing; spørsmål om uheimla sal og ansvar for mottteken grunnleige m.m.; Badskjerholmen m.m. (i Risør hamn)	24
OHR-dom 4. februar 1691: Nils Muus mot Gustav Lille. Om kjøp var bindande avtala; grunnstykke i Trondheim	28
HR-dom 19. mai 1693: Peder Rasmussen Tonning mot Oluf Larsen Tonning m.fl. Om makeskifte var bindande; kona og hennar særborns odell, drukkenskap, ustempla papir; Tonning (i Stryn)	33
HR-dom 1. mai 1694: Bent Rasmussen mot Anders Ibsen. Munnleg avståingsssemje i tvist om dobbelavhending; vitnebrev oppsett og tinglyst tre år seinare; Brynstad (i Sandsvær)	38
OHR-dom 15. april 1695: Marqvardt Ott. Mangelsen mot Verner Nilsen. Skøytebrev på tilsendt blanco-papir, påstått i strid med førehandelsavtale og utan oppgjær for vederlaget; Hafslund gard (i Skjeberg)	41
OHR-dom 17. februar 1697: Kirsten, enkje e. Jakob Jenssen Korshamn (m.fl.) mot Kirsten, enkje e. Lars Jacobsen (m.fl.) Avhending frå tidlegare pantsett hovudbruk; Korshamnsholmen (i Austad)	47
HR-dom 27. mai 1699: Christen Hedemarch mot Christopher Paasche og enkja e. Søren Werner. Skøyte på eigeidom med kvernstad, spørsmål om avgrensa heimel til å setja opp nye kvernar; Porsnesgardane med sagbruk (ved Halden)	51
OHR-dom 20. mars 1702: Albert Angel mot E. C. Schøller. Vanheimel, tilbakebetalingskrav; Hilmo (i Tydal)	56

OHR-dom 7. juni 1702: Arne Storm mot Jens Wernersen. Krav på restkjøpesum etter munnleg kontrakt, seinare sal av egedomen; Tollergården i Fredrikstad	59
OHR-dom 3. august 1702: Holger Ritz mot Rytta- og dragonkassa på Akershus. Seljars rett og seinare pantsetjing frå kjøparen; gard i Oslo	62
OHR-dom 27. mars 1703: Arvingane e. Jakob Jenssen Korshamn mot Jakob Finkelsen. Vanheimelsansvar; Korshamnsholmen (i Austad) ..	64
OHR-dom 28. februar 1704: Live Olsdotter og Ole Gruset mot Tosten Bentsen Steinsrud. Gardkjøpar vil fordriva leiglendingen, som sjølv var lova å få kjøpa garden; Nordre Gruset (i Grue)	67
OHR-dom 11. februar 1706: Nils Gudmundsen mot Jacob Andersen. Vanheimel og ansvar (regress); Sygården i Trondheim	70
OHR-dom 18. februar 1707: Ebbe Carstensen mot Peder Romsdaling. Arealsvikt og lausseiingsrett; tuftegrund i Trondheim	73
OHR-dom 20. mars 1708: Jochum Beier mot Montagne Lillien-schiold. Kjøp og skøyting av uskikka sjøbugrunn; Rosenberggården i Bergen	76
OHR-dom 18. juli 1708: Ulrik Fredrik Brygman mot Jens Juel. Om odelsprotest ga lausseiingsrett; Strupe og Svalsgard (i Berg)	78
OHR-dom 11. februar 1712: Jacob Stolcken mot Hans Kiemler. Munnleg handel; gard i Trondheim	81
OHR-dom 6. april 1712: Ingebret Jenssen Rogneby og Jens Olssen Nøse mot Anders Hammer. Om kjøpelyte, vederlagsavkorting og lausseiing; Rogneby-gardane (på Toten)	84
HR-dom 29. november 1713: Lauritz Christensen Lie mot Jørgen Jon-sen Quale. Munnleg avdragshandel; vilkår om odelskausjon; tilbake-taking og oppgjær; Kleiva (Gudbrandsdal)	87
OHR-dom 7. mars 1714: Hans Nobel m.fl. mot G. C. v. Schultz. Beta-ling for jordegods som var avhendt med tinglyst skøyte; Vestnesgod-set (Romsdal)	90
OHR-dom 25. februar 1715: Truls Nilssen mot enkja e. Volquart Riis-brech. Bortbygging før avhending; lausseiing og ansvar; Forsund i Førde (Sunnfjord)	93
HR-dom 23. desember 1716: Knut Hansen Sorknes mot Hans Sork-nes. Om tinglyst skøyte frå far til son var kome i stand utan bindande samtykke; Sorknes (i Sørum)	95
OHR-dom 2. august 1719: Peter Arbin mot Carl Børgen og enkja e. Oluf Bollerud. Kjøpebrev på grunn, retten til tidlegare fråskilde tufter; hagelykkje i Oslo	100
OHR-dom 14. november 1719: Sivert Eriksen Rye mot Jon Torkel-sen Bøen. Om egedomshandel gjaldt; oppgjæret ved tilbakeføring; Bøen (i Aurdal) og Rye (i Ål)	101

OHR-dom 29. august 1720: Ole Nilsen Haugen mot Knut Torgersen Råbøle. Tilbakesøking av makeskift jord etter odelsøksmål; Råbøle og Søre Vårum (Slidre)	106
OHR-dom 29. august 1720: Hans von Campen mot Søren Løchstør. Etteroppgjer for ymse slag skort og lyte m.m.; Sundby (i Røyken)	107
OHR-dom 18. februar 1721: Anfinn Gjerde mot Erik Gjerde. Munnleg makebyte, om det var bindande avtala; Gjerde og Bakketun (Voss)	111
OHR-dom 29. februar 1724: Jens Rasmussen Skytte mot Ole Anfinnsen Eikenes og Jørgen Olsen Åmot. Skøyte frå jorddrott til leiglending med arveleg rett; prov om munnleg avtale og om betalinga m.m.; Åmot (Lista)	113
OHR-dom 9. mars 1724: Eli enkje e. Kristen Fliflet mot Tosten Fliflet. Munnleg avhending frå far til son, retten til garden etter at sonen døydde; Fliflet (i Fåberg)	117
OHR-dom 16. februar 1735: Nils Muus mot Ebbe Carstensen. Prov for gammal avhendingsavtale; Brunstad, Hyllen og Hovdesås (i Snåsa)	119
OHR-dom 11. november 1739: Ellef Siverson og Østen Brynildsen mot Tov Rui. Munnleg eigedomsavhending; Li (i Gjerpen)	124
OHR-dom 25. november 1751: Henrich Albrect mot Peder Erichsen. Sal av odel; kjøparen nektar å innfri revers for kjøpesummen, hevda seljaren ikkje var rett odelsmann m.m.; Ure (Vossestrand)	127
HR-dom 12. januar 1752: Even Knudsen Frigstad mot Frantz Lucas Tavintsen. Avhending frå enkje; Fristad (i Valdres)	129
HR-dom 3. mai 1752: Valentin Wedell mot Jan von der Velde. Dobbeltavhendingstvist; spørsmål om kjøp for eigen eller framand rekning; hus i Hollendergate (Bergen)	132
OHR-dom 6. november 1753: Nils Berthelsen Schou mot Anne Nilsdotter m.fl. Om avståing og fråskiljing av bygrunn med oppmåling var endeleg fullført; Bergen	134
OHR-dom 18. juli 1754: Gerhard Greve mot Hans Jæger. Lyte på overskøytt eigedom; lausseing, betalingsnekting av transporterte gjeldsbrev, spørsmål om forfalsking; væreigedom (i Torsken)	135
HR-dom 19. desember 1754: Lars Reesen mot Lauritz Tange. Betalingsmishald og lausseingsrett, uoppgjorte pengehefte; Nedre Barbugard med sagbruksrett (ved Arendal)	140
HR-dom 26. november 1755: Christen Lassen mot Peder Wølner. Om gardkjøp var for framand rekning; bustadeigedom i Strømsøy (ved Drammen)	147
HR-dom 3. november 1756: Dankert Fasmer mot Johan Christie m.fl. Eigedomskjøp eller berre eigedomsstyring; Hope (ved Bergen)	150

HR-dom 14. mars 1757: Poul Rogert mot Sven Matsen Hage og Lydia Mantzen. Vanheimel og lausseing, transportert vekselobligasjon for kjøpesum nekta betalt; part i Selbu koparverk	155
OHR-dom 1. juni 1758: Petronelle Catharina Hocherup mot Christian Cretschmer. Lausseing etter betalingsmishald; Fuglesang gard (i Moss)	160
OHR-dom 8. desember 1761: Enkje og born e. Paul Nilsen mot Peder Holter. Betalingstid og oppgjersmåte; bygard (i Oslo)	165
HR-dom 21. mars 1765: Henrich Lysholm mot Halvtor Solstad og Mikkjel Vigdal. Vilkår om overskøyting til långjevar, om det var bindande vedteke; Konstad sagbruk (i Trøndelag)	169
OHR-dom 30. oktober 1771: Valentin Vilhelm Hartvig Huitfeldt mot Peder Holter og Gustav Strømboe. Vanheimelsansvar for odelsløysing, spørsmål om solidaransvar og springande regress; Kjølberg (i Borge)	173
OHR-dom 2. november 1773: Berger Hermannsen Ramsøy mot Søren Rørt. Krav om restkjøpesum, mot reint og tinglyst skøyte frå bonde; Ramsøy (i Brandval)	176
HR-dom 3. januar 1775: Eilert Rosenvinge mot Andreas Arnet. Munnleg dobbelavhending; leiglendings forkjøpsrett, vanheimelsansvar (garanti); Hiberger (i Åsen)	183
OHR-dom 21. februar 1775: Hans Michelet mot Frantz Friederich Hviid og Andreas Nandrup. Heimelsskyldnad og pengehefte; Olberg (i Askim)	189
OHR-dom 7. desember 1775: Jens Reyerssen mot Johan Henrich Muus. Betalingsmishald; konvensjonalbot og renteplikt; bustadeigedom i Bragernes	192
HR-dom 26. november 1776: Hans Hansen Tanum mot Jens Jørgensen Treider. Mishaldsspørsmål, avtale om oppslagspengar; Treider og ymse plassebruk (i Ås)	194
HR-dom 14. mars 1778: Ole Olsen Riple mot Peder Olsen Riple. Overskøyting mellom brør; spørsmål om proforma; Riple (i Fana) ..	199
HR-dom 11. november 1778: Knut Bjørnsen Tollefsgard mot Knut Olsen Sævre. Seljars rett andsynes kjøpars rettsetterfylgjar; Søre Nordhagen (Nes i Hallingdal)	205
OHR-dom 11. mai 1779: Jens Nilsen Trandum mot Jens Olsen Melby. Betalingsmishald og særlege tap; krav om etteroppgjær mot framlagt kvittering frå bonde; Trandum og Habberstad (i Ullensaker) ..	211
OHR-dom 28. september 1779: (Hans) Andreas Hansen mot Jochum Monradt. Tolking av skøyte, husmannsplass nemnd men vanta; Nordre Sem (i Gjerpen)	214
HR-dom 20. januar 1781: Paul Hansen mot Jochum Adtzlew. Tilheimlingsplikt, krav om konvensjonalbot; Søre Frogner (i Gjerpen) ..	219

OHR-dom 20. mars 1781: Kittil Osmundsen m. fl. mot Hans Johannesen Dahl. Om kjøp var bindande gjort, lang passivitet; plassebruka Bandalsli under Kleiverud (i Sauherad)	221
OHR-dom 19. april 1781: Gro Engebretsdtr. Beito mot Jon Olsen Kvåle. Vanheimelsansvar for odelsløysing; Dale (i Slidre)	223
HR-dom 6. desember 1781: Otto Sommer mot Erasmus Sigismundus Resch. Om eignedomskjøp var endeleg avtala pr. brev, etterfylgjande åtferd; Strømmen (i Inntrøndelag)	228
OHR-dom 27. februar 1783: Åsmund Aslaksen Tveide mot Ole Jensen Raen. Reint skøyte; etterfylgjande oppgjer og krav om overtaking, spørsmål om samtykke frå kona til salet; Ran (i Birkenes)	232
HR-dom 3. januar 1785: Kari Olsdtr. Lien mot Lars Eriksen Sjøberg. Dobbeltavhending, om fyrste avhending frå mor til son var berre til bruk; Lien (Hadeland, Land og Valdres skrivardøme)	237
HR-dom 10. februar 1788: Henrich Thaulow mot Julius Olsen Berg. Om byeigedom var kjøpt etter munnleg avtale med huset i garantert stand; bustadeigedom i Kristiansand	241
OHR-dom 21. februar 1792: Mass Arnoldsen Kjær mot Nils Svendsen Rosland m.fl. Munnleg avhending i lystig lag, avtale om konvensjonalbot m.m., Feset (i Bamle)	245
OHR-dom 25. mars 1794: Rasmus Pedersen Bergsund mot Ole Simonsen og Erik Torkelsen Flaskerud. Om munnleg kjøp var endeleg, dobbelsalstilfelle; Teigen (Ådal i Ringerike)	249
OHR-dom 30. oktober 1794: Hans Torstensen Lone m.fl. og Berte Olsdtr. mot arvingane e. Simon Jakobsen Ormestad og Besse Larsen. Tilbakeføring av eigedom frå kjøpars rettsetterfylgjar, spørsmål om heimelsregress; Kleppland og Trysnes (i Søgne)	253
OHR-dom 3. november 1794: Christopher Tallaksen mot Ole Olsen Bryne. Reint skøyte, spørsmål om ubetalt restsum; Grødeim (i Time)	258
OHR-dom 11. november 1794: Helge Evensen Trostheim mot Knut Levorsen. Om munnleg eigedomshandel på vilkår var endeleg bindande; Trostheim (Hallingdal og Ringerike skrivardøme)	261
HR-dom 10. april 1797: Nils Arnesen Sorknes mot Arne Nilsen Sorknes. Overskøyting frå far til son, oppgjeret m.m.; Sorknes (i Åmot) . .	263
OHR-dom 14. september 1797: Justitien ved aktor Christopher Frimann Omsen mot Christian Teilmann. Makesifte av benefisert jord; om vederlagsstykket svara til vilkår og føresetnader (grensehevd m. m.); spørsmål om skadebotsansvar for embetsgjerning; Komperud og Jelstad (i Modum)	272
HR-dom 11. desember 1799: Jens Olsen Holvinsholm og kona mot Ole Olsen Hovinsholm m.fl. Tilbakeskøyting frå son til far med avtale om oppgjer og flytting seinare; om kjøpebrevet var bindande og kunne krevjast oppfylt; Hovinsholm (Nes i Ringsaker)	278

HR-dom 12. januar 1802: Morten Dessen mot Ole Backe. Heimelsansvar og aktsemdeskyldnad; Fjukstad (i Borre)	289
HR-dom 14. januar 1802: Lars Larsen Eklo mot Sevald Olsen By. Munnleg gardhandel omgjort, krav om mishaldsbot (atterkj�p); By (i Verdal)	297
HR-dom 21. desember 1803: Christen Kyhring mot Hans Kyhring. Far sel bygeigedomar til eldste son; spørsmål om salet var i strid med tidlegare skifteavtale m.m.; Garverg�rden med Smidt- og Formerl�kken (i Kongsberg)	302
HR-dom 24. desember 1804: Buet etter Ole Larsen Floberg mot Gun- der Arnesen Dals arvingar. Heimelsregress etter odelsløysing; Nordre Floberg (i �snes)	308
HR-dom 23. juni 1809: J�rgen Magnussen Evenrud mot Peder Her- mansen Skramstad. Munnleg avhendingskontrakt for vitne; krav om betaling med rente møtt med påstand om lausseing; �vre Skramstad (Toten)	313
HR-dom 2. november 1813: Tore Larsen Mykje mot Hans Andersen Hinder�ker. Gammal munnleg avhendingsavtale; s�rodel for kona, spørsmål om omgjering mot byte med annan gard; Søre Eike, Aksdal og Vikingstad (i Avaldsnes)	320
HR-dom 5. desember 1815: Johannes Toresen Evje mot Jakob Olsen �vre Mørk. Tinglyst skøyte til mindreårig systerson; ugildt (profor- ma) eller gjort om med verknad for odelssp�ksm�l? Sørby (i Sandsvær)	327
HR-dom 23. april 1816: Amund Knutsen Tune mot Ole Iversen Når- stegard (jr.). Skøyte med forlik om brukspant; spørsmål om proforma; Tune (i Fron)	321
HR-dom 17. mai 1816: Peder Hansen Asker mot Hans Andersen As- ker m.fl. Om eigedomshandel var endeleg og galdt mot seinare ting- lyst skøyte med atterhald om bruken; �vre Aske med Sk�rshaug (i Nes i Hedmark)	334
HR-dom 11. juli 1821: Johannes Polti mot Ole Torkilsen Kierulf. Skadebotansvar for betalingsmishald; gard nr. 91 og 310, i Tollbugate og Piperviksbakken (Oslo)	338
HR-dom 10. november 1835: Anders Gundersen Gjerdrum mot H�gen Berg. Springande vanheimelsregress, spørsmål om solidarisk ansvar for seljande sameigarar; Vestre Gjerdrum (Toten, Vardal og Biri skrivardøme)	343
Innhaldsliste	346